

Posudek vedoucího bakalářské práce katedra pedagogiky FF UK v Praze

Jméno a příjmení studentky: Eva MATOUŠKOVÁ
Název práce: Vzdělávání jedinců s diagnózou Aspergerův syndrom
Vedoucí práce: Mgr., Mgr. Lenka Počtová
Oponent práce:

Technické parametry práce:

Počet stránek textu (bez příloh): 40 s.

Počet stránek příloh: 3 s.

Počet titulů v seznamu literatury: 17 knižních titulů, 5 právních norem, 8 internetových zdrojů

1	2	3	4
---	---	---	---

Formální zpracování

Jazykové vyjádření (dodržování pravopisné normy, stylistické schopnosti, zvládnutí odborných výrazů)

		x	
--	--	---	--

Zacházení s odbornou literaturou a prameny (citace, parafráze, odkazy, dodržení citačních norem)

	x		
--	---	--	--

Formální zpracování (jasnost tématu, rozčlenění textu, průvodní aparát, poznámky, přílohy, grafická úprava)

	x		
--	---	--	--

Metody práce

Vhodnost použitých metod

-	-	-	-
---	---	---	---

Využití výzkumných empirických metod

-	-	-	-
---	---	---	---

Využití praktických zkušeností

-	-	-	-
---	---	---	---

Obsahová kritéria a přínos práce

Přístup autora k řešené problematice (samostatnost, iniciativa, spolupráce s vedoucím práce, originalita)

		x	
--	--	---	--

Naplnění cílů práce

	x		
--	---	--	--

Vyváženost teoretické a praktické části

-	-	-	-
---	---	---	---

Návaznost kapitol a subkapitol

x			
---	--	--	--

Dosažené výsledky, odborný vklad, použitelnost výsledků v praxi

		x	
--	--	---	--

Vhodnost prezentace závěrů práce

	x		
--	---	--	--

Autorka bakalářské práce si klade za cíl „seznámit s projevy Aspergerova syndromu“ (dále AS) a „naznačit..., jak s jedinci s tímto postižením pracovat, naznačit i možné formy výuky...“ Cíl práce byl splněn částečně, projevy AS byly popsány v prvních třech kapitolách, v dalších dvou kapitolách byly naznačeny formy a metody výuky žáků s AS, ale dosti obecně, kapitoly jsou málo propracované, chybí jim hlubší vhled do dané problematiky.

V první kapitole chybí přesnější popis příčin (s. 8), rozdělení poruch (s. 9) by mohlo být popsáno přesněji, podle jakých kritérií jsou poruchy tříděny, uvedené třetí dělení vychází ze zdravotnického hlediska (lékařské diagnostiky uvedené zejména v tzv. Mezinárodní klasifikaci nemocí), MKN však není zmíněna, dezintegrační porucha je zmíněna ve dvou odstavcích nelogicky proložených jiným odstavcem (s. 10), působí tak dojmem, že se jedná o dvě poruchy, a ne o tutéž.

V kapitole 3 Triáda příznaků... je pěkně zpracovaná první část o komunikaci, další podkapitoly by mohly být obsahově bohatší, podkapitola 3.3 Představivost je velmi stručná, působí až jako nedokončená. Chybí zde zmínka o stereotypním chování a rituálech nebo také motorických zvláštnostech osob s AS, které mohou být v jejich chování dosti výrazné.

Ve čtvrté kapitole o integraci autorka cituje z pedagogického slovníku J. Průchy, který je datem svého vydání (1998) již poměrně zastaralý, proto i definice integrovaného vzdělávání není přesná a zasloužila by si modernějšího a komplexnějšího pojetí. Poslední odstavec na s. 28 se vyjadřuje k formám integrace, informace jsou však podané velmi stručně až nesrozumitelně a nepřesně, z obecné roviny autorka nelogicky přechází do konkrétní situace lidí s Aspergerovým syndromem a zpět (podobný přechod se objevuje také např. v prvním odstavci na s. 31). Celkově je tato kapitola málo promyšlená, názvy podkapitol neodpovídají jejich skutečnému obsahu.

Pátá kapitola se věnuje metodám vzdělávání jedinců s AS. Na s. 37 autorka bez odkazu na zdroj uvádí, že nejvíce vyhovující potřebám jedinců s autismem je program TEACH, což je nevhodná generalizace nebo neoznačená citace či parafráze, neboť některým dětem a jejich rodinám naopak způsob strukturovaného učení nevyhovuje a potřebují jiné, pro ně vhodnější metody práce. V podkapitole 5.2.1 je uvedena „první varianta“ možné organizace výuky jedinců s AS, žádné další varianty však kapitola neobsahuje. Zmíněná varianta popisuje návrh pro skupinovou integraci neboli vzdělávání ve speciální třídě se závěrem, že integrace je tou správnou cestou. Bylo by však vhodnější uvést nějakou variantu (též) pro individuální integraci, která se praktikuje mnohem častěji a je reálnější než zmíněná integrace skupinová.

V gramatické a stylistické rovině práce se vyskytují drobné chyby (např. chybějící interpunkce, chybějící slova nebo nesprávný tvar slov), logické nepřesnosti.

Po obsahové stránce by bylo obohacující uvést více konkrétních informací, příkladů, rozvinout obecné informace do větších, praktických detailů, které by dokreslily celkový obraz. V textu se objevuje velmi mnoho nepřesností, nepřesných formulací, např.: „dětský autismus... se projevuje v nejujtějším věku dítěte, a to v 30. až 36. měsíci po narození“ (s. 10), což je spíše věk, kdy se dětský autismus diagnostikuje, první projevy jsou nebo mohou být skutečně patrné již v prvním roce života; „... velmi důležité je včasné diagnostikování poruchy. Práce s jedincem tak může začít již v raném dětství“ (s. 13), avšak sama autorka v tabulce na s. 11 uvádí, že Aspergerův syndrom, o který se jedná, bývá rozpoznán až po třetím roce života, což neodpovídá stádiu raného věku; záměna diagnostických metod za diagnostická kritéria (poznámka č. 6 na s. 14); v kapitole o jazyku a řeči (kap. 2.4 na s. 18) autorka píše, že „jak jsem uvedla výše, jedinci s diagnózou Aspergerův syndrom mají vysokou až nadprůměrnou inteligenci“, ale ani v dané ani v předešlé kapitole nic takového nezmiňuje, naopak poukazuje na zvláštnosti a problematické oblasti kognice, zdroj, odkud čerpá tuto informaci, neuvádí atd.

Předložená bakalářská práce se zabývá velmi zajímavým, aktuálním tématem, ke kterému se i dnes najde dostatek literatury jen s obtížemi. V tom má autorka nelehkou cestu. Oceňuji proto její snahu toto téma zpracovat. Pro zdárný výsledek by zřejmě bylo potřeba více času věnovaného průzkumu terénu, zkušeností pedagogů i odborníků, čerpání i ze zahraničních zdrojů nebo absolventských, bakalářských a diplomových prací jiných škol apod.

I přes četné nedostatky, malou propracovanost a mnohé nepřesnosti doporučuji práci k obhajobě a hodnotím ji jako dobrou.

Otázky a náměty k diskusi při obhajobě:

1. Pokuste se shrnout, jaké jsou možnosti vzdělávání osob s Aspergerovým syndromem v ČR?
2. Uveďte, jakým způsobem je vhodné s těmito žáky pracovat? Jaké metody můžete učitelům doporučit?
3. Jaká byla vaše osobní zkušenost se vzděláváním těchto dětí?

Doporučení k obhajobě: doporučuji

Navrhovaná klasifikace: dobře

Datum, podpis: v Praze dne 15. 8. 2012

Mgr., Mgr. Lenka Počtová